

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞI'NA

Aşağıdaki sorularımın, Sağlık Bakanı Kemal Memişoğlu tarafından Anayasa'nın 98'inci, TBMM İçtüzüğü'nün 96'ncı ve 99'uncu maddeleri gereğince yazılı olarak cevaplandırılmasını arz ederim.

Salihe AYDENİZ

Mardin Milletvekili

TBMM İdare Amiri

Eczacılık mesleği, halk sağlığını korumada ve toplumun sağlık hizmetlerine erişiminde kritik bir rol üstlenmektedir. Türkiye genelinde 56 bölge eczacı odası ve 30 binden fazla serbest eczane, birinci basamak sağlık hizmetlerinin temel taşı oluşturmaktadır. Ancak eczacılık mesleği, ekonomik ve mesleki sorunlar nedeniyle giderek daha zorlayıcı bir sürecin içine girmiştir. Özellikle Mardin'de halk sağlığını doğrudan etkileyen bu sorunların çözülmesi için acil düzenlemeler yapılması gerekmektedir.

Birincisi, İlaç Fiyat Kararnamesi'nin güncellenmemesi, eczanelerin ekonomik sürdürülebilirliğini tehlikeye atmaktadır. Euro kuru esas alınarak belirlenen ilaç fiyatları, sabit bir kur üzerinden hesaplanmakta ve bu durum eczanelerin ayakta kalmasını zorlaştırmaktadır. Örneğin, son güncellemede Euro kuru 36,5 TL iken ilaç fiyatları 21,67 TL sabit kura göre belirlenmiştir. Bu bağlamda Sosyal Güvenlik Kurumu ile İlaç Temin Protokolü güncellenmeli, yurttaşların ilaçlara ücretsiz erişimlerinin sağlanmasının sosyal devlet ilkesinin gerekliliği olduğu bilinciyle, eczanelerin de ayakta kalmasını sağlayacak bir formülasyon belirlenmelidir.

İkincisi, eczane dışı ilaç, gıda takviyeleri ve dermokozmetik ürünlerin denetimsiz şekilde satışı, halk sağlığını tehdit etmektedir. Zincir marketler ve dijital platformlarda satılan bu ürünler, denetim eksikliği nedeniyle ciddi sağlık sorunlarına yol açabilmektedir. Eczaneler, Sağlık Bakanlığı'nın İlaç Takip Sistemi'ne kayıtlı ürünler sunarak güvenli hizmet vermekte, ancak eczane dışı satışlar bu süreci olumsuz etkilemektedir. Bu nedenle, bu ürünlerin sadece gerekli formasyonlara sahip olan eczacılardan/eczanelerden temin edilmesini sağlayacak düzenlemelerin yapılması gerekmektedir.

Üçüncüsü, iktidarın plansız ve programsız eğitim politikalarından/yeni üniversiteler açmayı genç işsizliğini oransal olarak düşük göstermenin bir yöntemi olarak uygulanmasından eczacılık fakülteleri de nasibini almıştır. Eczacılık fakültelerinin “kontROLSÜZ” şekilde artışı, mezun fazlalığına ve istihdam sorunlarına yol açmaktadır. Türkiye, Hindistan ve ABD'den sonra en fazla eczacılık fakültesine sahip ülkedir. Ancak mevcut fakültelerin sadece 14'ü akredite edilmiş olup, eğitim niteliği ciddi şekilde düşmektedir.

Son olarak, kamuda çalışan ve emekli eczacıların özlük hakları ile çalışma koşulları iyileştirilmelidir. Kamuda görev yapan eczacılar, düşük maaşlar ve niteliksiz çalışma şartları nedeniyle mağduriyet yaşamaktadır.

Yukarıda sayılan ve sayılmayan sağlık alanındaki tüm sorunların esas sebebi AKP'nin iktidara geldiği ilk günden itibaren uyguladığı neoliberal politikalar kapsamında hayata geçirilen Sağlıkta Dönüşüm Programı ve bunun sonucundaki uygulamalardır. Bu neoliberal politikalarından ötürü sağlık sistemi çökme noktasına; yurttaşlar ilaca, türlü sebeplerle, erişemez duruma; sağlık emekçilerinin çalışma koşulları dayanılmaz koşullara gelmiştir. Nihayetinde eczacıların yaşadığı problemlerin ortadan kaldırılması ve yurttaşların sağlık hizmetlerinin temel bir basamağı olan ilaca erişimlerinin sağlanması için nitelikli, ücretsiz, ulaşılabilir, anadilinde sağlık hizmetlerinin devlet tarafından sağlanması gerekmektedir.

Bu bağlamda;

1. Yurttaşların ilaçlara ücretsiz erişimini sağlamaya dönük bir planlamanız var mıdır veya olacak mıdır?
2. İlaç Fiyat Kararnamesi'nde sabit Euro kuru uygulamasının eczanelerde yarattığı ekonomik baskıyı hafifletmek ve yurttaşların ilaç erişimini kolaylaştırmak adına bir güncelleme planlanmakta mıdır? Eğer planlanıyorsa, hangi tarihte hayata geçirilecektir?
3. Sosyal Güvenlik Kurumu ile Türk Eczacıları Birliği arasında bağlı bulunan İlaç Temin Protokolü'nün güncellenerek, reçete başı hizmet bedellerinin artırılması ve eczane indirim baremlerinin yeniden düzenlenmesi yönünde bir çalışmanız var mıdır?
4. Zincir marketlerde ve dijital platformlarda denetimsiz şekilde satılan ilaç, gıda takviyeleri ve dermokozmetik ürünlerin halk sağlığına zararlarını önlemek adına bu ürünlerin yalnızca gerekli formasyona sahip eczacılardan/eczanelerden temin edilmesi için düzenleyici bir mevzuat çalışması yapılacak mıdır?

5. Eczacılık fakültelerinin sayısındaki hızlı artış ve eğitim niteliğindeki düşüş göz önüne alındığında, kontenjanların ve yeni fakülte açılmalarının planlanması hangi parametrelere göre belirlenmektedir? Mevcut fakültelerdeki eğitimin iyileştirilmesi için Bakanlığınızın bir eylem planı var mıdır?
6. Kamu hastanelerinde görev yapan ve kamudan emekli olan eczacıların özlük haklarının iyileştirilmesi ve emeklilik koşullarının insanca yaşanabilir bir seviyeye getirilmesi amacıyla Bakanlığınız tarafından hangi çalışmalar yürütülmektedir?
7. Türkiye'nin ilaç üretiminde dışa bağımlılık oranını azaltmak ve yerli üretimi artırmak adına AR-GE yatırımlarını teşvik edecek bir politika oluşturulması planlanmakta mıdır? Bu konuda hangi somut adımlar atılacaktır?
8. Halkın güvenilir ilaçlara erişimini sağlamak adına, ilaç fiyat farklarının azaltılması ve geri ödeme kapsamındaki ilaçların artırılması için bir düzenleme yapılması düşünülmekte midir?
9. Son yıllarda eczanelerde meydana gelen şiddet olaylarının artışı göz önüne alındığında, eczacıların ve eczane çalışanlarının güvenliğini sağlamak adına Bakanlığınızca alınan önlemler nelerdir? Bu konuda bir eylem planı oluşturulmuş mudur?
10. Mezun eczacıların artan işsizlik sorununun çözümü için ilaç sanayiinde, hastanelerde, dağıtım kanallarında ve diğer sağlık kuruluşlarında istihdam alanlarının artırılması adına Bakanlığınızın bir girişimi var mıdır?
11. Türkiye'de sağlık harcamalarına ayrılan payın, OECD ve Avrupa Birliği ülkelerine göre düşük seviyede olduğu dikkate alındığında, halk sağlığını iyileştirmek adına bütçeden sağlığa ayrılan payın artırılması planlanmakta mıdır?
12. Denetimsiz şekilde internetten satılan sahte ilaç ve takviye ürünlerin yarattığı sağlık risklerini önlemek adına denetim mekanizmalarının güçlendirilmesi ve bu konuda bir eczacı danışmanlığı şartı getirilmesi yönünde bir düzenleme yapılması düşünülmekte midir?
13. Mardin gibi ilaç tedarik zincirinin sınırlı olduğu illerde, eczanelerde yaşanan ilaç yokluğunun özellikle kronik hastalıkları olan vatandaşlar üzerindeki etkilerini azaltmak için bölgeye özel bir ilaç dağıtım planı geliştirilmesi düşünülmekte midir?
14. Mardin'in kırsal kesimlerinde bulunan eczanelerin kapanma riskiyle karşı karşıya kalmasının halkın sağlık hizmetlerine erişimini kısıtlamaması adına Bakanlığınızın bir destek paketi hazırlama planı var mıdır?

15. Mardin gibi yoksulluğun had safhada olduğu bölgelerde, ilaç fiyat farklarının yüksek olması nedeniyle halkın ilaca erişimde yaşadığı sorunların çözülmesi için geri ödeme kapsamının genişletilmesi ve ek düzenlemeler yapılması planlanmakta mıdır?
16. Mardin'de görev yapan kamuda çalışan eczacılarının özlük haklarının ve maaşlarının iyileştirilmesi, bölgedeki sağlık hizmetlerinin devamlılığı açısından kritik öneme sahiptir. Bu konuda Bakanlığınızın bir çalışması var mıdır?
17. Mardin'in genç eczacı mezunları, istihdam sorunu nedeniyle bölgeden göç etmek zorunda kalmaktadır. Bölgedeki eczacı istihdamını artırmak ve genç eczacıların meslekte kalmasını sağlamak için hangi teşvik mekanizmaları oluşturulacaktır?
18. Mardin'in kırsal mahallelerinde sağlık hizmetlerine erişimin kısıtlı olması nedeniyle, eczaneler birer sağlık merkezi gibi çalışmaktadır. Bu bölgelerdeki eczacılara özel teşviklerin ve altyapı desteklerinin artırılması planlanmakta mıdır?